

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201101244

Dato
10.10.2011

**Spm. nr. 3 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Torgeir Trældal -
Hva vil statsråden gjøre for å styrke norsk matindustri?**

Jeg viser til spørsmål datert 3. oktober fra representanten Torgeir Trældal som lyder:

"Landbruksminister Brekk har i flere anledninger uttalt at han skal styrke Norsk matproduksjon. Hvis man øker matmomsen vil det føre til svekket konkurransekraft som vil føre til blant annet økt grensehandel. Hva vil Statsråden gjøre for å styrke Norsk matindustri?"

Den foreslåtte økningen av merverdiavgiften for matvarer fra 14 til 15 % vil isolert sett, og under en forutsetning om full overveltning til forbrukerne, innebære en prisøkning på 0,88 %. Avgiftsøkningen gjelder alle matvarer, norske så vel som importerte. Denne avgiftsøkningen vil derfor hovedsakelig ikke påvirke eller svekke konkurransesituasjonen for norskproduserte matvarer sammenlignet med importerte når varene omsettes i Norge. Det er likevel riktig, som representanten påpeker, at avgiftsøkningen marginalt kan stimulere den private grensehandelen.

Jeg mener imidlertid at konkurransesituasjonen for norsk matproduksjon og matindustri må vurderes i en vesentlig bredere sammenheng enn forslaget om økt matmoms alene.

Jeg vil her først vise til at Regjeringen allerede i forbindelse med Jordbruksforhandlingene 2011-2012 orienterte om at den fra 1. januar 2012 vil foreslå å fjerne avgiftene som har vært knyttet til Mattilsynets tilsyns- og kontrollvirksomhet. Dette er nå fulgt opp i det framlagte forslaget til statsbudsjett. Disse avgiftene er

beregnet til 613,8 mill. kroner i 2011. Avvikling av disse avgiftene innebærer en vesentlig forbedring av industriens rammevilkår og er også et vesentlig forenklingstiltak både for industrien og for forvaltningen.

Jeg vil videre understreke at en konkurransedyktig norsk matindustri er en forutsetning for et levende landbruk. Industrien sikrer avsetning for landbruksråvarene og har dermed avgjørende betydning for å sikre inntektene i jordbruket. Samtidig er norsk råvareproduksjon en forutsetning for en levedyktig matindustri. Uten nasjonal råvareproduksjon ville norsk matindustri vært betydelig mindre. Det er et således et sterkt avhengighetsforhold mellom primærproduksjonen og store deler av denne industrien.

Norske råvarepriser gir inntekt til bonden, men representerer samtidig en kostnad for industrien. Landbruks- og matpolitikken må derfor balanseres slik at den gir konkurransedyktige rammevilkår i hele verdikjeden.

Innenfor landbrukspolitikken og handelspolitikken er det en rekke spesifikke virkemidler rettet mot matindustrien med formål å regulere markedene og samtidig ivareta konkurransekraften. Importvernet for landbruksvarer og jordbruksavtalen står her sentralt.

Importvernet er en bærebjelke i norsk landbruks- og matpolitikk. Importvernet beskytter norsk produksjon av både råvarer og ferdigvarer, og er avgjørende for å sikre avsetningen av norske landbruksvarer. Samtidig er det også en viss fleksibilitet i forvaltningen av importvernet blant annet av hensyn til industrien. I handelsavtaler har Norge for eksempel åpnet for tollfri import av landbruksvarer der det er liten eller ingen norsk produksjon, og der import vil være fordelaktig for industrien ved at de får rimeligere innsatsvarer.

Jordbruksavtalen gir også viktige rammebetingelser for næringsmiddelindustrien. For en rekke råvarer fastsetter avtalen målpriser som igjen har stor betydning for industriens råvarekostnader. Dette er hensyn som må balanseres i forhandlingene. I jordbruksavtalen fastsettes også bevilgningen til nedskrivning av prisen på råvarer til den bearbeidende foredlingsindustrien (RÅK-industrien). Slik prisnedskrivning utjevner råvarekostnadene mellom norsk RÅK-industri og EUs industri og sikrer konkurranse-likhet i forhold til import fra EU.

Regjeringens utgangspunkt er at norske landbruksråvarer skal videreforedles i Norge. Det er avgjørende for industrien å opprettholde produksjonsvolumer. Av hensyn til industrien setter ordningen med utenlands bearbeiding av landbruksvarer begrensinger for hvor stor del av norske råvarer som kan videreforedles i utlandet.

Nærings- og handelsdepartementet har i dag det sektorovergripende ansvaret for næringspolitikken, med et overordnet mål om å legge til rette for størst mulig

verdiskapning i norsk økonomi, og her under generelle næringsrettede virkemidler knyttet til forskning, innovasjon, omstilling og internasjonalisering. Dette kommer også matindustrien til gode.

Landbruks- og matdepartementet har også særskilte ordninger for å støtte forskning og innovasjon i matindustrien.

En rekke andre politikkområder påvirker også viktige rammebetingelser for matindustrien som for annen industri, for eksempel skatte- og avgiftspolitikken, samt den generelle økonomiske politikken som påvirker rente- og valutaforhold.

På en rekke politikkområder bidrar således Regjeringen til å styrke konkurransekraften i matindustrien. Hensynet til matindustrien vil også være viktig framover. Dette vil Regjeringen komme tilbake til i meldingen til Stortinget om landbruks- og matpolitikken.

Jeg vil likevel understreke at det avgjørende for den enkelte bedrifts konkurransekraft til sist også vil være dens evne til egen utvikling, omstilling og sunn økonomisk drift, slik at den kan hevde seg i et krevende marked.

Med hilsen

Lars Peder Brekk